دور نما

واشنگتن اگزیمنر (امریکا)

دموکرات‌های امریکا مشکلات زیادی دارند، یکی از آنها داشتن اکثریت نه چندان قوی در کنگره است، اما بجز این دستور کار پراکنده بایدن که به خاطر آن نتوانسته دل هر دو حزب را در کنگره به‌دست آورد، مشکلی است که آنان را وا می‌دارد، با گذر از شیوه‌های نوین به شیوه‌های قدیمی خود بازگردند.

اسپکتیتور (بریتانیا)

موج سوم کرونا در انگلیس در راه است و مسئولان امیدوارند با توجه به سدی که با واکسیناسیون بخشی از جامعه مقابل کرونا ایجاد کرده‌اند، به سادگی از این موج عبور کنند؛ با توجه به اینکه قرنطینه درمان نیست و فقط مانع شیوع بیشتر بیماری می‌شود، مشاغل باید بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند.

نشنال ریویو (امریکا)

از بدو تولد سرمایه‌داری، سیاست تحت تأثیر آن قرار گرفت، طوری که در اندک زمانی سیاستمداران اقتصاد را در قالب تحریم تبدیل به سلاحی نوین کردند. با این حال سلاح‌های اقتصادی هم مثل هر سلاح دیگری بسته به اینکه در دست چه کسی باشند، می‌توانند خوب، بد، مخرب یا احمقانه استفاده شوند.

پاورقی

خاطرات یک دیپلمات

۸۱ روایت گمشده

فاروق الشرع / وزیر خارجه سابق سوریه
مترجم: حسین جابری انصاری

تحرکات گسترده رفعت اسد

رئیس‌جمهوری در آن لحظات برادرش را فردی ساده لوح دانست که «بسادگی می‌توان با عقلش بازی کرد.» ابعاد این صحبت اسد برای من کاملاً قابل درک بود و می‌دانستم که رئیس‌جمهوری از برادرش خشمگین است، اما احساس نکردم از وضعیت کشور نگران است یا از کاری که ممکن است برادر کوچکش انجام دهد، می‌ترسد. اسد خشمگین و دردمند بود، اما ترس یا نگرانی نسبت به ثبات کشور و نظام سوریه نداشت.

■ **پشت صحنه بیماری و تأثیرات جانبی آن**

براساس ارزیابی‌های اساسی که داشتم، دوره مراقبت‌های ویژه رئیس‌جمهوری و تصور برخی از مسئولان اصلی کشور که او در آستانه مرگ است موجب بالاگرفتن رویارویی میان آنها نشده و تنها رویارویی‌های پنهان را آشکار کرده بود. برای فهم این برداشت، نباید جریانات اجلاس اول و دوم سران عرب در فاس را فراموش کنیم. در آن هنگام و بویژه پس از رویارویی تند سوریه و اسرائیل در لبنان در سال‌های ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳، مجادله‌ای داخلی در رده بالای رهبری سوریه میان طرفداران سیاست همسازی با رویکردهای سعودی و امریکا در منطقه و حل مسأله رویارویی عربی - اسرائیلی براساس صیغه عربی نرم شده «طرح ریگان»، با مخالفان این سیاست درگرفته بود. کشاکش میان این دو رویکرد در سطح رهبری، تا هنگامی که رئیس‌جمهوری موضع و تصمیم نهایی را می‌گرفت؛ در چارچوب تعدد نظرات و ارزیابی‌ها می‌گنجید.

اما در خصوص مشکل پیش آمده، نظر من این بود که لغو کمیته راهبری پنج گانه شکل گرفته از سوی رئیس‌جمهوری در جریان بیماری اش و قرار دادن رهبری شاخه سوری حزب بعث به جای آن با هدف وارد کردن رفعت در گردونه بازی رسمی، از اندازه اختلاف نظر و تفاوت ارزیابی‌ها از شرایط گذشته و به سیاستی روشمند و فوری و کوشش برای سوء استفاده از لحظه سخت بیماری اسد برای رسیدن به قدرت و تغییر بنیادین رویکردهای سیاست خارجی سوریه، رسیده است. از این رو از گفته‌های رئیس‌جمهوری پس از بازگشتم از جورجیا تعجب نکردم، همان طور که از اقدامات بعدی اسد غافلگیر نشدم پس از آنکه کمی بعد فهمیدم بلافاصله پس از اطلاع از جریانات جدیدی که اتفاق افتاده، رهبران جریان‌های قدرت را به‌خاطر تشویق رفعت و هل دادن او به جلو؛ توبیخ شدید کرده است. اسد اقدامات این جریان‌ها را جزئی از برنامه‌ای می‌دانست که علیه شخص او به‌عنوان نماد سیاست مقاومت طراحی و با هدف دادن امتیاز به طرفداران راه امریکا، بدون دریافت تضمین‌های مقابل و روشن در خدمت منافع عالی ملی و عربی کشور اجرا شده است. به یاد می‌آورم که در آن دوره با توجه به بیماری شدید احمد اسکندر وزیر تبلیغات، سرپرستی این وزارتخانه را برای چند ماه برعهده گرفتم. در این دوره سرپرستی، از دیدن صحنه‌هایی شگفت زده می‌شدم که سرلشکر حکمت شهابی - که به توانایی‌های حرفه‌ای نظامی و عزت نفس و استحکام شخصیت معروف و تنها عضو رهبری حزب بعث بود که بالاتر از حکومت و رهبری و در ذیل شخص رئیس‌جمهوری می‌گنجید - در مانورهای گردان‌های دفاعی زیر سایه سرتیپ رفعت اسد حضور می‌یافت و جلوه نمایی سرتیپ در این صحنه‌ها از حضور سرلشکر رئیس ستاد کل ارتش قوی‌تر بود و چنین می‌نمود که سرلشکر شهابی تحت امر سرتیپ است و نه برعکس.

در همین دوره از گرایش شدید رفعت اسد به بزرگنمایی تصویری از خود، شگفت زده شدم. یک بار، رپورتاژی تلویزیونی از تولیدات تلویزیون سوریه را دیدم که رفعت فرمانده، در آن با شمایلی مارشال گونه و محبوب حسنی الزعیم رهبر اولین کودتای نظامی در سوریه، ظاهر می‌شد و از فواد بلاط مدیرعامل سازمان رادیو و تلویزیون سوریه خواستم آن را پخش نکند. پاسخ او به من این بود که از سرنوشت خود و من می‌ترسد. به بلاط گفتم تولید کارهای مشابه این رپورتاژ را که دور از اندیشه دولت‌داری است، در تلویزیون سوریه با مسئولیت من متوقف کند. همچنین پخش تصاویر جمیل اسد برادر رئیس‌جمهوری و مؤسس «جمعیت مرتضی» را متوقف کردم که وابستگان او فیلمی ساده لوحانه از او هنگام خروج از مجلس خلق ساخته بودند در حالی که پیرامونش را پرچم‌ها و بیرق‌های رنگارنگ با موکبی نامناسب با سوریه فرا گرفته بود.

این موارد مشکلاتی بین من و رفعت و جمیل اسد آفرید، اما رئیس‌جمهوری اسد با تمامی وجود از اقداماتم خشنود بود و از من انتظار داشت بدون کسب اجازه از او این کارها را انجام دهم چون اعتماد میان ما بالا و ریشه‌های مستحکم آن به ایام جدایی سوریه از مصر و فرماندهی او در نیروی هوایی در دهه شصت باز می‌گشت.

خاطرات ۴۵۳ روز حضور در کاخ سفید

اتاقی که در آنجا اتفاق افتاد

جان بولتون / مشاور امنیت ملی سابق ترامپ / مترجمان: مسعود میرزایی و بهجت عباسی

ادامه پاورقی خاطرات بولتون را در سایت ایران آنلاین (ion.ir) بخوانید.

گزارش

نتانیاهو به آخر خط رسید

دولت اضداد «بنت- لاپید» تشکیل شد

بنفشه غلامی/ هر زمامداری، هرقدر طولانی سرانجام روزی به پایان می‌رسد. شب پیش بنا بود با رأی پارلمان رژیم صهیونیستی به دولت «بنت- لاپید»، «بنیامین نتانیاهو» با رکورد طولانی‌ترین دوره نخست‌وزیری در این رژیم، پس از ۱۲ سال با قدرت خداحافظی کند. شادی مخالفان او که یک روز مانده به نشست کنست، گرد هم آمدند و ندای «بای بای بی‌بی» سر دادند، تلخ‌ترین بدرقه‌ای بود که وی می‌توانست برای پایان کار خود متصورشود.

به گزارش خبرگزاری «رویترز»، پایان کار «نتانیاهو» برای مخالفان او شادترین رویداد ممکن بود. آنها از یک شب مانده به نشست دیشب کنست، خارج از محل اقامت رسمی او در شهر قدس، همانجا که در یک سال گذشته تبدیل به جایگاه اعتراض‌های هفتگی آنها شده بود، گرد آمدند و بنر سیاه و سفیدی بر دیوار نصب کردند که بر آن نوشته شده بود «بای بای بی‌بی». آنها در کنار این بنر آواز خواندند و طبل زدند و رقصیدند. آنها همان‌هایی بودند که به دنبال افشای پرونده‌های فساد وی، نفرت از او را در دل خود پروراندند و او را متهم کردند که با سخنان تفرقه‌آمیز خود و سیاست‌های افراطی‌اش آرامش را از آنها گرفته است و با مدیریت نادرستی که در مقابله با شیوع کرونا داشته است، بار اقتصادی سنگینی بر دوش آنان گذاشته است.

برای پایان دادن به کار «نتانیاهو» که با نام مستعار «بی‌بی» هم شناخته می‌شود، هشت حزب به رهبری «یائیر لاپید» که پیش از این مجری برنامه‌های تلویزیونی بوده است، کنار هم قرار گرفتند و با یکدیگر ائتلاف کردند. با این حال در رأس این ائتلاف بجز «لاپید»، «نفتالی بنت» میلیونر افراطی نیز حضوری پررنگ دارد که پیش از «لاپید» نخست‌وزیر خواهد شد و قرار است اگر این دولت دوام داشته باشد، نخست‌وزیر بعدی رژیم صهیونیستی «لاپید» باشد.

■ **آشوب در نشست کنست**

نشست دیروز کنست که اعضای حزب لیکود، حزب «نتانیاهو» آن را تحریم کرده بودند، خالی از تنش نبود و در همان شروع به کار خود چنان شلوغی را پشت سر گذاشت که ریاست کنست مجبور به اخراج برخی اعضا شد.

به گزارش شبکه تلویزیونی «الجزیره» آشوب زمانی شروع شد که «نفتالی بنت» پشت تریبون سخنرانی قرار گرفت، برخی از نمایندگان در اعتراض به او تلاش کردند سخنان او را قطع کنند. «بنت» در سخنان خود به شکاف های داخلی اعتراف کرده و با بردن انگشت اتهام به سمت دولت «نتانیاهو» گفت: «اسرائیل هم اکنون بخاطر همین اختلافات بودجه ای ندارد.» او وعده داد دولت ائتلافی جدید بر چالش ها فایق آید و تل آویو تا چهار سال آینده دیگر شاهد برگزاری انتخابات پارلمانی دیگری نباشد. او همچنین علیه ایران نیز سخنانی را مطرح و ادعا کرد: «ازسرگیری توافق هسته‌ای اشتباه خواهد بود و اجازه نخواهیم داد ایران به سلاح هسته‌ای دست یابد.» به گزارش «جروزالم پست» پس از «بنت»، «لاپید» پشت تریبون رفت و در یک سخنرانی یک دقیقه ای تنها خطاب به کسانی که در حال فریاد کشیدن بودند گفت: «هر شهروند اسرائیلی از وجود شما خجالت می کشد. این همان دلیلی است که نشان می دهد چرا ما باید به جای شما بیاییم.» اما این سخنان «نتانیاهو» را که منتظر ایراد سخنرانی خود بود، چنان خشمگین کرد که وقتی پشت تریبون رفت، دولت «بنت-لاپید» را دیگر بار خطرناک خواند و گفت: «ما این دولت خطرناک را ساقط خواهیم کرد. این اتفاق زودتر از آنچه که فکرش را کنید، رخ خواهد داد.»

AFP

شادی مخالفان از پایان کار نتانیاهو

■ **چالش‌های دولت جدید**

اما برخلاف ادعاهای «بنت» این دولت از هم‌اکنون با چالش‌ها و موانع زیادی روبه‌رو است. بزرگترین چالش آن سیاست‌های این رژیم در قبال فلسطینیان است که اکنون تبدیل به موضوعی بین‌المللی شده و نه تنها افکار عمومی جهان که سیاستمداران و رهبران جهان نیز خواهان حل و فصل منازعه بین آنها و پایان آپارتاید اسرائیل علیه فلسطینیان هستند. با این حال با توجه به گرایش‌های افراطی «بنت» احتمالاً بسختی می‌توان شاهد تغییری گسترده در این خصوص بود و دولت جدید نیز همان برنامه‌های راست گرایانه «نتانیاهو» را دنبال خواهد کرد. با این حال هم «بنت» و هم «لاپید» مدعی شده‌اند که می‌خواهند به اختلافات سیاسی پایان دهند و اسرائیلی‌ها را متحد کنند. اما بجز چالش‌های داخلی آنها با چالش‌های خارجی وسیعی نیز روبه‌رو هستند. بزرگترین چالش آنان دادگاه لاهه است که بزودی کار رسیدگی به پرونده جنایات ارتش رژیم صهیونیستی را آغاز خواهد کرد.

اما همان‌طور که خبرگزاری «فرانس پرس» در تحلیلی اشاره کرده است، نکته این است که ائتلاف هشت حزبی که دولت «لاپید- بنت» را تشکیل می‌دهند، ائتلافی شکننده است که شامل طیف‌های گوناگون سیاسی است. در این ائتلاف سه حزب راستگرا، دو حزب میانه رو و چپ و یک حزب اسلامی با گرایش‌های محافظه کارانه حضور دارند. همین باور آنکه این دولت بتواند دوام داشته باشد را سخت می‌کند. با این حال تشکیل دهندگان این ائتلاف به دوام آن خوشبین هستند. «بنت» یک روز مانده به نشست دیشب کنست گفته بود: «ما بخاطر مسئولیت ملی کنار هم قرار گرفته‌ایم و به همین دلیل معتقدم موفق می شویم.»

■ **ماندگاری بی‌دوام**

اما اعتقاد عمومی خلاف این را نشان می‌دهد. بر اساس نظرسنجی شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی، ۴۳ درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی معتقدند، دولت ائتلافی در مدتی کوتاه از هم می‌پاشد. ۳۰ درصد این زمان را طولانی‌تر می‌دانند و فقط ۱۱ درصد معتقدند دولت جدید دوره ۴ ساله خود را کامل می‌کند.

پالس شکننده بودن این ائتلاف را می‌توان از همین ابتدای کار دولت جدید مشاهده کرد. در حالی که «لاپید» مأمور تشکیل دولت شده بود، طبق توافقی که او با «نفتالی بنت» کرده است، دو سال ابتدایی دولت را وی نخست‌وزیر خواهد بود. اما ایسنا به نقل از شبکه عبری زبان «کان» خبر داده است که در این توافق بندی وجود دارد که به «بنت» اجازه می‌دهد پس از پایان دو سال، دولت را به «لاپید» که از هم‌اکنون تا دو سال بعد وزیر خارجه خواهد بود، تحویل ندهد و خود به نخست‌وزیری ادامه دهد. بجز «لاپید» که فعلاً وزیر خارجه خواهد شد، قرار است «بنی گانتس» در سمت وزارت جنگ ابقا شود. «آویگدور لیبرمن»، «گیدئون سعر»، «آیلت شاکد» و «میراو میخائیلی» نیز به ترتیب وزرای دارایی، دادگستری، کشور و کار خواهند بود.

پایان نشست سران گروه ۷ با محوریت ضد چینی و ضد روسی

نشست گروه هفت در کورن وال انگلیس دیشب به کار خود در حالی پایان داد که ساعتی پیش از آن پیش‌نویس بیانیه پایانی آن توسط رسانه‌های مختلف منتشر شد. این پیش‌نویس دربرگیرنده انتقاداتی در حق چین و درخواست برای ادامه تحقیق بین‌المللی درخصوص منشأ ویروس کرونا و روسیه بود.

به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، گروه هفت در این پیش‌نویس بیانیه، بر اهمیت تضمین صلح و ثبات در تنگه تایوان تأکید و به حل و فصل مسالمت‌آمیز تمام مسائل مربوط به این تنگه و عبور و مرورها از آن ترغیب کرد. این بیانیه همچنین نسبت به وضعیت دریای چین جنوبی و شرقی ابراز نگرانی مستمر و شدید داشته و مخالفت قاطع خود را با هرگونه گام یک‌جانبه به منظور تغییر وضعیت موجود و افزایش تنش‌ها در آنجا اعلام کرده است.

گروه هفت در ادامه این پیش‌نویس بیانیه پایانی خواستار برگزاری مرحله سوم تحقیقات سازمان بهداشت جهانی با هدف شناخت منشأ نشت کرونا در زمان مناسب و به شکل شفاف و با استناد به اصولی علمی شد و بر لزوم شامل شدن چین در این تحقیقات براساس توصیه کارشناسان تأکید کرد.

این در حالی است که رویترز پیشتر به نقل از یک دیپلمات گزارش داده بود، برخی اختلافات بین کشورهای گروه درخصوص تنظیم بند مربوط به چین در بیانیه پایانی وجود داشت و ژاپن اصرار داشت موضعی شدیدتر در قبال چین در نظر گرفته شود.

همچنین به گزارش بلومبرگ، گروه هفت در پیش‌نویس بیانیه خود خواستار روابط مستمر و قابل پیش‌بینی بین خود و روسیه شده و تأکید کرده است: ما بار دیگر از روسیه می‌خواهیم که رویکردهای بی‌ثبات کننده خود و فعالیت‌های خبیثانه را کنار بگذارد بخصوص دست از مداخله در امور سازمان‌های دموکرات کشورهای دیگر بردارد. این در حالی است که مسکو بارها اتهامات غرب علیه خود درخصوص انجام «سیاست‌های خصمانه و بی‌ثبات‌کننده» علیه کشورهای دیگر و نیز اتهامات نقض حقوق بشری را رد کرده است.

پایان ننگین حکومت ۱۲ ساله

زهره صفاری/ «بنیامین نتانیاهو» ۷۱ ساله، نهمین نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۴۹ در «تل‌آویو» متولد شد. او که سال‌های جوانی‌اش را در ایالات متحده گذراند، مدرک کارشناسی را در رشته معماری، کارشناسی ارشد را در مدیریت اجرایی از دانشگاه ام آی تی و مدرک دکترایش را در رشته علوم سیاسی از دانشگاه هاروارد گرفت. «نتانیاهو» از سال ۱۹۶۷ دوران سربازی را در اسرائیل آغاز و ۶ سال بعد با درجه فرماندهی، ارتش را ترک کرد.

اما حیات سیاسی او در سال ۱۹۸۲ با پیوستن به مأموریت دیپلماتیک اسرائیل در امریکا رقم خورد و «نتانیاهو» را دو سال در مقام معاون در کنار «موشه آرن» قرار داد. او همچنین به عنوان یکی از اعضای نخستین هیأت اعزامی مذاکرات استراتژیک امریکا و اسرائیل نیز برگزیده شد. نخست‌وزیر فعلی رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۸۸ به کنست راه یافت و به عضویت لیکود درآمد. وی ۴ سال نیز معاون وزیر خارجه بود. در سال ۱۹۹۳، «نتانیاهو» رئیس لیکود و کاندیدای نخست‌وزیری شد و در سال ۱۹۹۶ در نخستین انتخابات مستقیم نخست‌وزیری اسرائیل با شکست «شیمون پرز»، کاندیدای حزب کارگر، به عنوان نهمین نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی برگزیده شد. وی پس از پایان دوره چهار ساله اول تا ۲۰۰۲ از کرسی نخست‌وزیری فاصله گرفت و به عنوان مشاور تجاری شرکت‌های فناوری برتر اسرائیل فعالیت داشت. اما از سال ۲۰۰۲ با روندی پله‌ای با تصدی مقام وزیر خارجه و سپس وزیر دارایی جایگاه سیاسی‌اش را محکم کرد و در زمان هفدهمین دولت اسرائیل رهبری احزاب مخالف در کنست را برعهده گرفت تا در فوریه ۲۰۰۹ و پس از هجدهمین دوره انتخابات کنست، او مسئول تشکیل دولت بعدی شود و به این ترتیب «نتانیاهو» در مارس ۲۰۰۹ به عنوان نخست‌وزیر سوگند یاد کرد. او پس از آن در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۵ نیز در کرسی نخست‌وزیری اسرائیل ابقا شد.

اما این پایان جولان سیاسی «نتانیاهو» بود. چرا که او در سال ۲۰۱۷ به همراه تعدادی از وزرا، بازرگانان و روزنامه‌نگاران اسرائیلی متهم به فساد مالی شد و پرونده رسوایی‌های مالی او مانند رشوه، کلاهبرداری و فساد علنی و پس از ۷ جلسه بازجویی، بالاترین مقام اجرایی اسرائیل را پای میز محاکمه کشاند.

همین اتفاق سریال تظاهرات‌های گسترده علیه او را کلید زد و کارنامه سیاسی او را به چالش کشاند. در این شرایط «نتانیاهو» به رغم حمایت‌های «دونالد ترامپ» رئیس جمهوری امریکا و امضای توافق عادی‌سازی روابط با چندین کشور عربی، اما همچنان به دلیل زیاده‌خواهی‌هایش در تصرف اراضی فلسطینی‌ها و کشتار غیرنظامیان بیگناه و محاصره چندین باره و موشک‌باران باریکه غزه از سال ۲۰۱۹ برای ماندن در قدرت، اسرائیل را با بحرانی سیاسی روبه‌رو کرد. به طوری که در حدود دو سال ۴ انتخابات بی‌حاصل برگزار شد و در نهایت ائتلاف او با «بنی گانتس» رهبر حزب آبی و سفیدها نیز به بن‌بست کشید.

اما شکست ننگین اخیر اسرائیل از حماس آن هم پس از ناکامی «نتانیاهو» برای تشکیل کابینه در ضرب‌الاجل تعیین شده، ضربه کاری را به او وارد آورد و «یائیر لاپید» رقیب میانه روی او با قبول مسئولیت تشکیل دولت، جلب حمایت احزاب چپ، راست و میانه‌رو و عرب مسلمان کنست و ائتلاف با «نفتالی بنت» راستگرا برای ریاست کابینه اسرائیل، «نتانیاهو» را به لبه پرتگاه سقوط فرستاد. حالا در حالی که به نوشته رسانه‌های اسرائیلی مانند «تایمز» و «هاآرتص»، «نتانیاهو» برای ماندن در قدرت و کشاندن کار به انتخابات پنجم، حتی حاضر به ترک خانه‌اش در «بالفور» نیز نیست، از سوی هم‌حزبی‌هایش نیز تحت فشار قرار گرفته است و «نیر بارکات»، شهردار سابق قدس و بخت اول جانشینی نتانیاهو در لیکود، خواستار کناره‌گیری مسالمت‌آمیز نتانیاهو از قدرت شده است.